

۱	سکونتگاه را تعریف کنید ؟ مجموعه ای است از مساکن که عوامل طبیعی و انسانی در شکل گیری آن نقش دارند.										
۲	سکونتگاه ها چه اهمیتی برای انسان دارد؟ نه تنها به عنوان محل آسایش و مکانی برای رفع نیازهای زیستی و حیاتی انسان تلقی می گردند، بلکه انسان بخشی از هویت خود را از قلمروهای سکونتگاهی خود اخذ کرده است و نسبت به زادگاه خود تعلق خاطر و حس دفاع و فداکاری دارد.										
۳	یک نمونه از تعلق خاطر انسان به سکونتگاه را بیا کنید ؟ دفاع همه جانبه مردم از خاک و وطن اسلامی در هشت سال دفاع مقدس شاهد بود.										
۴	عوامل <u>طبیعی</u> موثر در شکل گیری سکونتگاه شهری و روستایی را نام ببرید ؟ آب ، خاک ، ارتفاع ، آب و هوا ، شیب زمین										
۵	چرا سکونتگاه های اولیه در کنار رودها به وجود آمده اند ؟ زیرا آب در تمایل انسان به کارکشاورزی و ساکن شدن به صورت دائم در مکان عامل مهمی محسوب می شود.										
۶	- شرایط جغرافیایی (طبیعی، انسانی) مناسب، در گسترش سکونتگاه ها اثرگذار است. - گاهی عوامل طبیعی یا انسانی، موقعیتی به وجود می آورد که یک سکونتگاه اعتبار خود را از دست می دهد یا از بین می رود.										
۷	روستا چگونه به وجود آمد ؟ با ساکن شدن انسان در یک مکان										
۸	شهرهای اولیه چگونه ایجاد شدند ؟ با افزایش جمعیت در سکونتگاه های روستایی										
۹	عوامل <u>انسانی</u> موثر بر شکل گیری سکونتگاه های شهری و روستایی را نام ببرید ؟ نزدیکی به راه های ارتباطی ، عامل دفاعی										
۱۰	فعالیت : پاسخ های خود را درباره عوامل اثرگذار در شکل گیری سکونتگاه ها را در جدول زیر وارد کنید. <table border="1" data-bbox="462 1554 1364 1774"> <thead> <tr> <th>عوامل طبیعی</th> <th>عوامل انسانی</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>خاک</td> <td>عامل دفاعی و امنیت</td> </tr> <tr> <td>آب</td> <td>راه ارتباطی</td> </tr> <tr> <td>آب و هوا</td> <td>دسترسی به خدمات آموزشی</td> </tr> <tr> <td>ارتفاع</td> <td>دسترسی به خدمات بهداشتی</td> </tr> </tbody> </table> <p>۲- آیا نقش عوامل اثرگذار بر شکل گیری سکونتگاه ها در گذشته و اکنون یکسان است؟ خیر چه عواملی در سال های اخیر در شکل گیری سکونتگاه ها اثر بیشتری دارد؟ عوامل مانند: موقعیت جغرافیایی، اشتغال، دسترسی به خدمات آموزشی و بهداشتی</p>	عوامل طبیعی	عوامل انسانی	خاک	عامل دفاعی و امنیت	آب	راه ارتباطی	آب و هوا	دسترسی به خدمات آموزشی	ارتفاع	دسترسی به خدمات بهداشتی
عوامل طبیعی	عوامل انسانی										
خاک	عامل دفاعی و امنیت										
آب	راه ارتباطی										
آب و هوا	دسترسی به خدمات آموزشی										
ارتفاع	دسترسی به خدمات بهداشتی										

۱۱	با توجه به عامل ارتفاع بیشترین و کمترین شهرهای ایران در چه ارتفاعی قرار دارند ؟ بیشترین : ارتفاع ۲۰۰۰-۱۰۰۰ (پایکوه) کمترین : ۲۰۰۰ به بالا
۱۲	با توجه به عرض جغرافیایی بیشترین شهرهای ایران در عرض جغرافیایی ۳۵ تا ۴۰ واقع شده اند.
۱۳	نام دو شهر که در گذشته در مسیر راه های کاروان رو قرار داشته اند را ذکر کنید ؟ قلعه رودخان در گیلان شهر ری در مسیر جاده ابریشم
۱۴	شهر بیشابور در شمال غربی کازرون قرار دارد در زمان ساسانیان از اهمیت ارتباطی مهمی در ایران برخوردار بود . این شهر تا قرن هفتم هجری ، آباد و مسکونی بود . جنگ و بیماری سبب از بین رفتن این شهر شد.
۱۵	انواع شیوه زندگی در ایران را نام ببرید ؟ عشایر - روستایی - شهری
۱۶	قدیمی ترین نوع سکونتگاه در ایران ، سکونتگاه عشایری است .
۱۷	ویژگی های زندگی عشایر چیست ؟ در این شیوه ، سکونت و یکجا نشینی دائمی دیده نمی شود . به طور مستقیم از منابع طبیعی استفاده می کنند. عشایر زندگی اجتماعی قبیله ای دارند. از ایل و طایفه تشکیل شده اند . پیوندهای خویشاوندی با هم دارند.
۱۸	کدام عوامل در ایران اوضاع مساعد برای زندگی عشایر در ایران را فراهم کرده است ؟ یا کدام عوامل در ایران اوضاع مساعد برای دامپروری در ایران را فراهم کرده است ؟ وجود کوه های البرز و زاگرس و دشت های پست و هموار مجاور آنها
۱۹	ایلات عمده کشور را نام ببرید ؟ ایل سون ، بختیاری ، قشقایی و ترکمن (ایل سون در اردبیل)
۲۰	روستا را تعریف کنید ؟ روستا محلی است که فعالیت اغلب ساکنان آن به زمین وابسته است . و بیشتر روستاییان به به کار کشاورزی و اشتغال دارند. مانند (روستای سرآقاسید در چهارمحال بختیاری)

۲۱	ویژگی های زندگی روستایی چیست ؟										
<p>فضای باز اطراف روستا ها ، چشم اندازهای طبیعی زیبایی را برای روستاییان فراهم کرده است. روستاییان نسبت به آداب و رسوم محل زندگی خود پایبند هستند . در کار کاشت ، داشت و برداشت محصول ، با یکدیگر همکاری می کنند. آب و هوای پاک ، زندگی بهتر و سالم تری را برای روستاییان فراهم آورده است. عرضه خدماتی نظیر بیمارستان ، فروشگاه و حمل و نقل عمومی ، کمتر و محدود تر است .</p>											
۲۲	<p>فعالیت : به تصاویر مربوط به دو سکونتگاه توجه کنید . چه عاملی بر گسترش این سکونتگاه ها اثر دارد؟ این عامل بر نحوه گسترش این سکونتگاه ها، چه تأثیری داشته است؟</p>										
											
<p>روستای هیر - قزوین ماکو - آذربایجان غربی</p>											
<p>ارتفاع – دسترسی به آب – خاک حاصل خیز- آب و هوای مناسب</p>											
۲۳	<p>طبق گزارش مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹۵ شهر به سکونتگاهی گفته می شود ؟ شهر هر یک از نقاط جغرافیایی است که دارای مصوبه هیئت دولت بوده و دارای شهرداری باشد .</p>										
۲۴	<p>شهر از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل، دارای سیمایی با ویژگی های خاص خود است.</p>										
۲۵	<p>تأثیر جمعیت زیاد بر شهرها چیست ؟ خانه ها فشرده و محله ها پرتراکم شود</p>										
۲۶	<p>تفاوت بین زندگی شهری و روستایی چیست ؟</p>										
<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="94 1514 776 1556">شهر</th> <th data-bbox="776 1514 1463 1556">روستا</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="94 1556 776 1682">خانه ها فشرده و محله ها پرتراکم هستند</td> <td data-bbox="776 1556 1463 1682">فضای باز اطراف روستا ها ، چشم اندازهای طبیعی زیبایی را برای روستاییان فراهم کرده است.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="94 1682 776 1766">در شهرها تفاوت بسیاری در ارزش ها ، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم وجود دارد .</td> <td data-bbox="776 1682 1463 1766">روستاییان نسبت به آداب و رسوم محل زندگی خود پایبند هستند .</td> </tr> <tr> <td data-bbox="94 1766 776 1850">شهرها به خدمات و تسهیلات بیشتری نیاز دارند</td> <td data-bbox="776 1766 1463 1850">عرضه خدماتی نظیر بیمارستان ، فروشگاه و حمل و نقل عمومی ، کمتر و محدود است .</td> </tr> <tr> <td data-bbox="94 1850 776 1955">بیشتر شهرنشینان در بخش خدمات و صنعت مشغول به کار هستند.</td> <td data-bbox="776 1850 1463 1955">بیشتر روستاییان به کار کشاورزی مشغول به کار هستند.</td> </tr> </tbody> </table>		شهر	روستا	خانه ها فشرده و محله ها پرتراکم هستند	فضای باز اطراف روستا ها ، چشم اندازهای طبیعی زیبایی را برای روستاییان فراهم کرده است.	در شهرها تفاوت بسیاری در ارزش ها ، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم وجود دارد .	روستاییان نسبت به آداب و رسوم محل زندگی خود پایبند هستند .	شهرها به خدمات و تسهیلات بیشتری نیاز دارند	عرضه خدماتی نظیر بیمارستان ، فروشگاه و حمل و نقل عمومی ، کمتر و محدود است .	بیشتر شهرنشینان در بخش خدمات و صنعت مشغول به کار هستند.	بیشتر روستاییان به کار کشاورزی مشغول به کار هستند.
شهر	روستا										
خانه ها فشرده و محله ها پرتراکم هستند	فضای باز اطراف روستا ها ، چشم اندازهای طبیعی زیبایی را برای روستاییان فراهم کرده است.										
در شهرها تفاوت بسیاری در ارزش ها ، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم وجود دارد .	روستاییان نسبت به آداب و رسوم محل زندگی خود پایبند هستند .										
شهرها به خدمات و تسهیلات بیشتری نیاز دارند	عرضه خدماتی نظیر بیمارستان ، فروشگاه و حمل و نقل عمومی ، کمتر و محدود است .										
بیشتر شهرنشینان در بخش خدمات و صنعت مشغول به کار هستند.	بیشتر روستاییان به کار کشاورزی مشغول به کار هستند.										

۲۷	<p>تفاوت این سه نوع سکونتگاه را با توجه به اطلاعات داده شده ، در جدول بنویسید :</p> <table border="1" data-bbox="94 226 1474 411"> <thead> <tr> <th>نوع زندگی</th> <th>جمعیت</th> <th>منابع در آمد</th> <th>روابط اجتماعی</th> <th>خدمات و تسهیلات</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>شهری</td> <td>زیاد</td> <td>زیاد</td> <td>کم</td> <td>زیاد</td> </tr> <tr> <td>روستایی</td> <td>کم</td> <td>کم</td> <td>زیاد</td> <td>کم</td> </tr> <tr> <td>عشایری</td> <td>کم</td> <td>کم</td> <td>زیاد</td> <td>کم</td> </tr> </tbody> </table>	نوع زندگی	جمعیت	منابع در آمد	روابط اجتماعی	خدمات و تسهیلات	شهری	زیاد	زیاد	کم	زیاد	روستایی	کم	کم	زیاد	کم	عشایری	کم	کم	زیاد	کم
نوع زندگی	جمعیت	منابع در آمد	روابط اجتماعی	خدمات و تسهیلات																	
شهری	زیاد	زیاد	کم	زیاد																	
روستایی	کم	کم	زیاد	کم																	
عشایری	کم	کم	زیاد	کم																	
۲۸	<p>اجزای سکونتگاه روستایی را نام ببرید ؟ خانه ها، مزارع ، چراگاه ها ، باغ ها ، مکان های عمومی ، مساجد ، میدان ها و شبکه معابر یا راه ها (مانند : روستای لیقوان در آذربایجان شرقی)</p>																				
۲۹	<p>اجزای سکونتگاه شهری را نام ببرید ؟ آپارتمان ، خیابان ها ، میدان ها ، مکان های آموزشی ، و تفریحی ، دانشگاهی بازار و مراکز درمانی</p>																				
۳۰	<p>دو شکل اصلی سکونتگاه های روستایی را نام ببرید ؟ متمرکز و پراکنده</p>																				
۳۱	<p>ویژگی روستاهای پراکنده چیست ؟ خانه ها با فاصله از هم قرار دارند. زمین های کشاورزی در کنار هر خانه روستایی قرار دارد . (مانند : روستای آق اولر - تالش - گیلان)</p>																				
۳۲	<p>انواع روستای متمرکز را نام ببرید ؟ خطی ، میدانگاهی و پلکانی</p>																				
۳۳	<p>روستای خطی را تعریف کنید ؟ روستاهایی هستند که در کنار ساحل یا در امتداد رود و یا جاده شکل گرفته اند. (مانند : روستای خطی روستای لرنی - سیروان - استان ایلام)</p>																				
۳۴	<p>روستای میدانگاهی را تعریف کنید ؟ روستاهایی هستند که در اطراف چشمه ، چاه و مظهر قنات ها گسترش یافته اند.</p>																				
۳۵	<p>روستای پلکانی را تعریف کنید ؟ روستاهایی هستند که در دامنه کوه استقرار یافته اند. (مانند : روستای پلکانی دیز باد بالا - نیشابور - خراسان رضوی)</p>																				
۳۶	<p>فعالیت : در کدام مناطق جغرافیایی ایران روستاهای متمرکز و در کدام مناطق روستاهای پراکنده وجود دارد ؟ چرا ؟ در مناطق خشک روستاهای متمرکز هستند و در مناطق مرطوب مانند سواحل دریای خزر روستاهای پراکنده هستند.</p>																				
۳۷	<p>شهرها با توجه به کدام عوامل شکل های متنوعی دارند ؟ چگونگی شکل گیری و کارکردهای مختلف خود و افزایش جمعیت</p>																				

۳۸	شهر شعاعی (ستاره ای) را تعریف کنید ؟ در این نوع از شهرها، شهر دارای یک مرکز اصلی (میدان) بوده و خیابان ها و شبکه های مهم از آن مرکز به صورت شعاعی منشعب می شوند و سایر فضاها، اطراف آنها شکل می گیرند.
۳۹	شهر شطرنجی را تعریف کنید ؟ در این شهرها، یک شبکه مستطیل شکل از راه های ارتباطی، زمین های شهر را به بلوک ها و قطعات همسان تقسیم می کند.
۴۰	شهرهای خطی را تعریف کنید ؟ شهری که حول محورهای ارتباطی (ریلی و جاده ای) و یا در امتداد رود، دریا و دریاچه به صورت خطی شکل گرفته است.
۴۱	شکل هر یک از شهرهای زیر بنویسید ؟ همدان : شعاعی بوشهر : خطی سلماس (آذربایجان غربی) : شطرنجی
۴۲	کدام عامل موجب شده است شکل سکونتگاه ها به تدریج تغییر کند ؟ افزایش جمعیت
۴۳	کدام عوامل موجب رشد نقاط شهری شده اند ؟ رشد جمعیت و تبدیل نقاط روستایی به شهری
۴۴	تغییر در شکل سکونتگاه ها موجب تغییرات در شیوه زندگی اجتماعی - اقتصادی می شود.
۴۵	علت ایجاد شهرهایی پر جمعیت میلیونی چیست ؟ رشد شتابان شهرنشینی
۴۶	از حدود سال ۱۳۶۰ بیش از ۵۰٪ جمعیت کشور در شهرها زندگی می کردند.
۴۷	پدیده گرایش به شهرنشینی در همه جای کشور به چشم می خورد .
۴۸	تعداد شهرهای پرجمعیت در ایران را مشخص کنید ؟ ۸ شهر
۴۹	کلان شهر را تعریف کنید ؟ به شهرهایی می گویند که بیش از یک میلیون نفر جمعیت داشته باشند .
۵۰	در کدام قسمت ایران تعداد کلان شهرها بیشتر است ؟ شمال و شمال غرب
۵۱	هشت شهر پر جمعیت ایران را نام ببرید ؟ تهران ، مشهد ، اصفهان ، کرج و تبریز - شیراز - اهواز - قم (در سال ۱۳۸۵ دو شهر قم و اهواز کمتر از یک میلیون نفر جمعیت داشته اند.)
۵۲	نارسایی در شهرهای بزرگ در چه زمینه هایی دشواری ایجاد می کند ؟ اجتماعی ، اقتصادی و زیست محیطی

۵۳	مهاجرت از چه راه هایی سبب ایجاد وضعیت نامناسب زندگی شهری می شود ؟ آلودگی هوا ، آلودگی آب ، کمبود مسکن ، رشد قیمت مسکن
۵۴	نقش سکونتگاه بر اساس چه عواملی تعیین می شود ؟ وضع جغرافیایی آن ، اعم از طبیعی یا انسانی
۵۵	<p>شهرهای مذهبی : این شهرها به دلیل وجود زیارتگاه ها مورد توجه زائران است . این شهرها را مذهبی می نامند . مانند : شهر مقدس مشهد و قم</p> <p>شهرهای بندری : این شهرها به دلیل قرارگیری در کنار دریا قابلیت پهلو گیری و تخلیه بارگیری و نگهداری کالاهای ورودی و خروجی را دارند که به شهرهای بندری مشهورند . مانند : بوشهر و انزلی</p> <p>شهرهایی با نقش ساسی و اداری : این شهرها به دلیل پایتخت بودن ، استقرار وزارت خانه ها ، سفارتخانه ها و مراکز بزرگ اداری دارای نقش سیاسی می باشد . مانند : تهران</p> <p>شهرهای صنعتی : این شهرها به دلیل وجود کارخانه های مهم و متعدد ، نقش صنعتی دارند . مانند : اصفهان و اراک</p>
۵۶	<p>برای هر یک از نقش های زیر یک شهر مثال بزنید :</p> <p>معدنی : کرمان (مس)</p> <p>گردشگری : اصفهان شیراز</p> <p>تاریخی : اصفهان شیراز</p> <p>صنعتی : اصفهان شیراز اراک</p>
۵۷	<p>امروز اغلب سکونتگاه ها چند نقش دارند و این نقش ها را باهم ایفا می کنند . نقش سکونتگاه در چهره و سیمای آنها منعکس می شود .</p> <p>سیمای سکونتگاه دانشگاهی با سکونتگاه صنعتی تفاوت دارد .</p> <p>ممکن است نقش سکونتگاه در طول زمان تغییر کند یا تکامل و توسعه یابد .</p> <p>مثلا سکونتگاه صنعتی به تدریج نقش های اداری و سیاسی را نیز به عهده بگیرد .</p>

۵۸ با توجه به وضع جغرافیایی و یا نقش سکونتگاه جدول زیر را کامل کنید :

نمونه	نقش سکونتگاه	وضع جغرافیایی
بندر عباس	بندری	قرار گرفتن در کنار دریا
سرعین	گردشگری یا تفریحی	چشمه آب معدنی
مشهد - قم	زیارتگاهی	وجود مراکز مذهبی
کرمان	معدنی	وجود معادن
تهران	دانشگاهی	دانشگاه های بزرگ
تهران	اداری و سیاسی	پایتخت و مرکز استان ها
پیرانشهر	نظامی	وجود پایگاه های نظامی
شیراز	تاریخی	بنای تاریخی
تهران و شیراز - اصفهان (یک مورد)	بازرگانی	فعالیت بازرگانی یا تجاری
مهران	ارتباطی	قرار گرفتن در مسیر راه ارتباطی

۵۹ کدام عوامل موجب شهرگزیزی و یا مهاجرت معکوس شده است؟
آلودگی هوا ، گرانی مسکن و آسیب های اجتماعی

۶۰ شهرگزیزی یا مهاجرت معکوس را تعریف کنید؟
حرکت جمعیت از شهرهای بزرگ به مکان های کوچکتر یا روستا را شهرگزیزی یا مهاجرت معکوس می گویند.
(مانند : روستای زرجه بستان قزوین که مورد توجه شهرنشینان قرار گرفته است .)